

Disposisjon.

Statsminister Torps festtale i Sarpsborg 14. august 1954.

Innledning:

En hilsen fra Det norske Arbeiderpartis sentralstyre og fra den norske regjeringen til 50 års jubelanten.

Østfold fylkes arbeiderparti i dag et av de sterkeste fylkespartier i landet - et ankerfeste for norsk arbeiderbevegelse.

De som var med for femti år siden og som opplever denne dagen må fylles med stolthet og glede. De kunne ikke i sine vildeste drømmer ha tenkt seg det fremskritt som er gjort i de femti år.

-2-

Disse veteranene kan fortelle om hvordan arbeiderne i Norge hadde det for femti år siden. De kan fortelle om en arbeidsdag så lang og trettende at det å sove ble det man så fram til. De kan fortelle om arbeidsforhold i de nye fabrikkene som var livsfarlige for helse og sunnhet, de kan fortelle om ulykker, men ingen hjelp eller erstatning, om hygieniske forhold som langsomt men sikkert undergrov helsa.

De kan fortelle om lønninger som ikke rakk til, om streiker og lockouter, om utrygghet og fortvilelse i arbeiderhjemmene.

Også jeg har mange bitre minner fra denne tiden og årene fremover.

Men takket være solidariteten mellom arbeiderne ble det langsomt en endring.

Fagforeningene var det redskap vi måtte ha. De kjempet med utrolige vanskeligheter, men de seiret. Vi må beundre de menn som tross all motgang førte fagforeningene fram. De klarte det fordi de hadde en usvikelig tro på saken.

Den lykkelige kombinasjon mellom fagorganisasjon og politisk arbeiderparti har skapt de store resultater i Norge. Ingen andre land hatt et så nært og tillitsfullt samarbeid mellom fagforeninger og parti som Norge.

Gjennombruddet kom i 30 årene. Etter 30 - 40 års bitter kamp - etter økonomiske kriser som vi aldri vil glemme,

tok Arbeiderpartiet med Nygaardsvolds regjering ledelsen i norsk politikk - med full støtte av fagorganisasjonen.

Det norske folket så det som den eneste redning ut av uføret. Og folket så rett. Med arbeiderregjeringen kom omslaget.

Det var ikke tilfeldig at det ble et omslag - det var en direkte følge av den nye politikk som ble innledet. Ikke noe slagord har bedre markert sin riktighet enn Nygaardsvolds slagord : Hele folket i arbeid.

Det er den linjen den norske arbeiderbevegelsen har bygget på i alle år senere. Vi mener fortsatt at et samfunn bare kan bestå og hevde seg hvis det kan holde folket i arbeid. Det er en lykke for den enkelte, og det er den grunnvold et moderne samfunn må bygges på.

Hele vår politikk av i dag bygger på det. Det er for å holde folket i arbeid at vi bygger ut landet, det er for å holde folket i arbeid at vi regulerer næringslivet og kontrollerer prisene, det er for å holde folket i arbeid vi vil samarbeid med de andre nordiske land.

Men dette er jo rendyrket materialisme, sier våre motstandere. Ja, det må de gjerne si. Vi er overbevist om at bare ved å holde folket i arbeid kan vi bygge opp de kulturelle og sosiale goder og bare ved å holde folket i arbeid kan vi trygge friheten for de brede lag i folket.

Giennom sin økonomiske politikk som har sørget for den fulle sysselsetting har tusener på tusener av norske borgere oppnådd en langt større grad av frihet enn tidligere. Vi har utført et frigjøringsverk av store dimensjoner.

Vi har omformet det norske samfunnet i sosialistisk retning. Det er langt fram, men retningen er riktig og farten upåklagelig - den vekker i hvert fall beundring i store deler av verden forøvrig.

Men det er mange av veteranene, og av de unge også, som synes det ikke står så mye kampgny av striden i dag som for 40 - 50 år siden.

Nei, det gjør ikke det. Kampformene har skiftet, men kampen går videre. Vi har skiftet over fra den negative til den positive kamp, fra forsvar til angrep. Den nye kampformen fører ikke så mye spenning med seg, ikke så mange dramatiske begivenheter. Et byggende samfunnsarbeid gjør ikke det. Men for sosialister er det denne oppgaven som er lokkende.

Ved en anledning som denne kaster vi blikket bakover - for å gjøre opp regnskapet for en periode av arbeiderbevegelsens historie.

Men oppgavene ligger foran oss. Større oppgaver enn kanskje noensinne. Vi skal gjennomføre solidaritetens idé i det norske samfunn. Og vi skal føre den videre ut til de nordiske land.

Kan vi det har vi gitt verden et eksempel til etterfølgelse.

Får vi leve i fred skal vi nok make det !

Nå som før er det spekulanter påferde for å splitte arbeiderbevegelsen. Det er de kommunistiske splittelsesmakere og det er de "upolitiske". Splitt og hersk, er parolen, nå som før.

Men vi har ikke glemt vår barnelørdom : Solidariteten mellom arbeiderne er den grunnvold vi bygger på. Nå som før vil vi stå sammen. Bare derved kan vi virkeliggjøre våre drømmer : Å bygge et sosialistisk samfunn - et sosialistisk Norge.

En takk til Østfold fylkes arbeiderparti for trofast arbeid, for usvikelig solidaritet, for 50 års kamp for sosialismen.